

คู่มือ

พิธีกรรมการกิน อ้อผญา

จัดทำโดย

นางสุภาพรณ ชุ่มจิตต์

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

องค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง

อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

คำนำ

ชาวล้านนานั้นมีวิถีชีวิตที่ควบคู่ไปกับความเชื่อ ทั้งที่มาจากความเชื่อดั้งเดิมและความเชื่อที่เกิดจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาหรือเกิดจากการผสมผสานความเชื่อทั้งสองเข้าด้วยกัน เพื่อความสวัสดิความเจริญรุ่งเรืองของชีวิตหรือแม้ในยามชีวิตตกอยู่ในห้วงทุกข์ ชาวล้านนาก็มีคุณโลบายในการประยุกต์ส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่ผลทางด้านจิตใจ การเรียนรู้ การศึกษาก็เป็นสิ่งที่ชาวล้านนาให้ความสำคัญไม่น้อยกว่าด้านอื่นๆ ชาวล้านนาตระหนักว่า คนเราเกิดมานั้นระดับสติปัญญา การเรียนรู้ของคนนั้นแตกต่างกันไป แต่ถึงถึงกระนั้นก็มีการค้นคิดวิธีการทางจิตวิทยาเพื่อช่วยเพิ่มกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพไปด้วย การกินอาหารนั้น มีวินัยทางกระบวนการที่ต้องพิจารณากันเป็นพิเศษ ทั้งสัญลักษณ์ของอุปกรณ์ที่กินศึกษาอย่างยิ่ง แวดวงศึกษาของชาวบ้านล้านนาส่วนหนึ่งเชื่อว่า ผู้ใดผ่านการกินอาหารมาแล้วมั่นใจว่าสมองทึบ สติปัญญาไม่เอาไหน ก็จะกลายเป็นคนมีสติปัญญาเป็นเลิศ สามารถท่องจำได้ดี มีการจัดพิธีกรรมดังกล่าวไม่มากนัก ในปีหนึ่งๆ มีการคัดเลือกคนเข้าร่วมพิธีด้วยกัน ผู้ประกอบพิธีกรรมหรือผู้เข้าใจกระบวนการหายากส่วนใหญ่จะเป็นพระสงฆ์ที่ผ่านการบวชเรียนมาแล้ว หรือปราชญ์ชาวบ้านด้านพิธีกรรม เป็นต้น

ผู้จัดทำหวังว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้อ่านที่กำลังจะหาข้อมูลในเรื่องนี้ หากข้อความของคู่มือมีความผิดพลาดประการใด หรือหากมีข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงคู่มือเกี่ยวกับพิธีกรรมการกิน อาหาร ขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดีและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ต่อไป

นางสุภาพรรณ ชุ่มจิตต์
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
-คำนำ	
-สารบัญ	
-ประวัติการกินอ้อผญา	๑
-พิธีกรรมการเตรียมอ้อผญา	๑ - ๒
-กระบวนการ การเตรียมและการทำพิธีกรรม	๒ - ๗
-คาถาคำยอคุณชั้นอ้อปัญญา	๗ - ๘

การกิน อ้อผลู

ชาวล้านนาที่มีวิถีชีวิตที่ควบคู่ไปกับความเชื่อ ทั้งที่มาจากความเชื่อดั้งเดิมและความเชื่อที่เกิดจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาหรือเกิดจากการผสมผสานความเชื่อทั้งสองเข้าด้วยกัน เพื่อความสวัสดิความเจริญรุ่งเรืองของชีวิตหรือแม่ในยามชีวิตตกอยู่ในห้วงทุกข์ ชาวล้านนาก็มีกุศโลบายในการประยุกต์ส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่ผลทางด้านจิตใจ การเรียนรู้ การศึกษาก็เป็นสิ่งที่ชาวล้านนาให้ความสำคัญไม่น้อยกว่าด้านอื่นๆ ชาวล้านนาตระหนักว่า คนเราเกิดมานั้นระดับสติปัญญา การเรียนรู้ของคนนั้นแตกต่างกันไป แต่ถึงถึงกระนั้นก็มีการค้นคว้าวิธีการทางจิตวิทยาเพื่อช่วยเพิ่มกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพไปด้วย

คนล้านนาในวงการศึกษาศาสตร์ของพระสงฆ์สมัยโบราณให้ความสำคัญกับทางพิธีกรรมทางจิตที่เรียกว่า การกินอ้อผลูอย่างมาก เพราะเป็นกระบวนการที่ช่วยลดปมด้อยของคนที่คิดว่าตนเองมีความจำไม่ดี สติปัญญาไม่ดี ไม่โปรดโปร่ง และช่วยเพิ่มความมั่นใจให้กับคนที่สมองดีอยู่แล้วด้วย ปัจจุบันพิธีกรรมดังกล่าวแพร่หลายอยู่แควๆ ในหมู่ที่ยังมีความเชื่ออยู่ แต่นับวันจะเลือนหายจากความทรงจำไปแล้วเพราะวิทยาการในสมัยใหม่มีบทบาทมาก จนทำให้มนุษย์แทบจะไม่ต้องคิดอะไรเพราะมีเครื่องมือช่วยคิด ช่วยคำนวณ การเรียนรู้จดจำที่ต้องใช้สมองท่องจำแทบจนหมดความจำเป็นไป

การกินอ้อผลูนั้น มีวินัยทางกระบวนการที่ต้องพิจารณากันเป็นพิเศษ ทั้งสัญลักษณ์ของอุปกรณ์ที่นำศึกษาอย่างยิ่ง แวดวงศึกษาของชาวบ้านล้านนาส่วนหนึ่งเชื่อว่า ผู้ใดผ่านการกินอ้อผลูมาแล้ว แม้ว่าจะสมองทึบ สติปัญญาไม่เอาไหน ก็จะกลายเป็นคนมีสติปัญญาเป็นเลิศ สามารถท่องจำได้ดี มีการจัดพิธีกรรมดังกล่าวไม่มากนัก ในปีหนึ่งๆ มีการคัดเลือกคนเข้าร่วมพิธีด้วยเช่นกัน ผู้ประกอบพิธีกรรมหรือผู้เข้าใจกระบวนการหายาก ส่วนใหญ่จะเป็นพระสงฆ์ที่ผ่านการบวชเรียนมาแล้ว

ไม้อ้อ ตามพจนานุกรม หมายถึง พรรณไม้ล้มลุกชนิด *Arundo donax* Linn. หรือ Gramineace ขึ้นเป็นกอตามริมลำธาร ลำต้นแข็ง ปล้องในกลวง ต้นอ้อต้นไม้ที่ชอบขึ้นในพื้นที่ชื้นแฉะ ลำต้นเป็นปล้องแข็ง ใบเรียวยาวเหมือนต้นแขมหรือหญ้าคา มีดอกสีขาว เวลาบานจะเป็นปุยนุ่มแผ่กระจายสวยงาม แพร่พันธุ์และแตกกอได้ง่าย ตายยาก

พิธีกรรม ผู้ชำนาญในกระบวนการพิธีกรรมจะประกอบพิธีกินอ้อผลูหรืออ้อปัญญาระหว่างสมาชิกในครอบครัวตนเอง แต่ส่วนใหญ่จะมีผู้มาแจ้งความจำนงในการเข้าร่วมพิธีดังกล่าว และส่วนใหญ่นิยมทำกันที่วัด สิ่งที่เข้าร่วมประกอบพิธีต้องเตรียมก็คือ เงินค่าครู อุปกรณ์พิเศษบางส่วน การชำระเนื้อตัวให้สะอาด นุ่งเสื้อผ้าที่เรียบง่ายนิยมทำกันวันพฤหัสบดี ซึ่งเป็นวันครู หากเป็นพระภิกษุ-สามเณร ก็ต้องเตรียมอุปกรณ์เช่นเดียวกัน ผู้ประกอบพิธีจะต้องเตรียมอุปกรณ์ดังต่อไปนี้

- ไม้อ้อที่ตัดทั้งข้อ คือ เหลือข้อยาว ๓ นิ้ว ตามจำนวนผู้เข้าร่วมพิธี
- น้ำผึ้ง
- ขันบูชาครู

-ดอกไม้

กระบวนการ

ให้ผู้เข้าพิธีกราบพระรัตนตรัย กราบครูอาจารย์ ผู้ประกอบพิธีกล่าวโอกาส ว่าคาถาต่างๆ ที่อยู่ในกระบวนการใช้น้ำมันต์ประพรมกระบอกไม้ไผ่ที่บรรจุน้ำผึ้ง เมื่อจบกระบวนการกล่าวโอกาสของผู้ประกอบพิธีแล้วก็อนุญาตให้ผู้เข้าร่วมพิธีดื่มอ้อปัญญา ตามจำนวนที่กำหนดให้ คนละ ๓ กระบอก บ้าง ๖-๘-๑๒ บ้างแล้วแนะนำตักเตือนให้ใช้ปัญญาถูกที่ถูกต้องด้วย

บางตำราบางท้องถิ่นที่กำหนดให้ผู้เข้าร่วมพิธีประกอบพิธีการกินอ้อที่ลำห้วยลำเหมืองที่มีความกว้างขนาดที่คนปกติธรรมดาเดินคร่อมลำเหมืองที่มีน้ำไหลผ่าน รับกระบอกไม้ไผ่ที่บรรจุอยู่และดื่มกินทันทีตามจำนวนที่เหมาะสม ให้ทั้งกระบอกไม้ไผ่ลงลำเหมืองทันที ให้เดินกลับบ้านทันทีและห้ามเหลียวกลับมาดู

เคล็ดและสัญลักษณ์เข้าใจว่าอยู่ที่ความปลดโปร่งโล่งของปล้องไม้ไผ่ เสมือนสมองที่ถูกปิดกั้นด้วยอวิชชาความไม่รู้ เมื่อผ่านกระบวนการดังกล่าวแล้วเท่ากับได้รับการกระตุ้นเตือนให้เกิดความรู้ ความคิดที่ปรากฏว่า ผู้เข้าร่วมพิธีเกิดความมั่นใจในการเรียนรู้อย่างมาก สามารถท่องจำได้ดีกว่าเดิมเป็นอย่างมากนี้เป็นผลแห่งกระบวนการกระตุ้นศักยภาพทางสมองและทางจิตใจที่บรรพบุรุษชาวล้านนาได้มอบให้แก่ลูกหลาน ซึ่งหากภูมิปัญญาดังกล่าวนี้ในถิ่นอื่นๆ หาได้ยากนัก น่าเสียดายที่ปัจจุบันพากันละทิ้งสิ่งดีๆ เหล่านี้โดยเข้าใจว่าเป็นสิ่งไร้สาระ โดยหารู้ไม่ว่าบรรพบุรุษได้มอบภูมิปัญญาในการวางกุศโลบายในการกระตุ้นเตือนพลังงานทางสมองและจิตใจเพื่อนำไปใช้อย่าง มีประสิทธิภาพและถูกต้องนั่นเอง

การกินอ้อมีอยู่ ๔ อย่างด้วยกัน ได้แก่

๑. อ้อผญา กินเพื่อให้มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด

๒. อ้อมหาเสน่ห์ กินแล้วมีเสน่ห์ ถูกตาต้องใจผู้คนพบเห็น ทำให้มีอำนาจในตัวเอง มีชื่อ เรียกอีกอย่างว่า อ้ออำนาจ

๓. อ้อจำ หรือ อ้ออาจินจำ เมื่อกินแล้วทำให้มีความจำเป็นเลิศ ไม่หลงลืม

๔. อ้อพูด หรือ อ้อเว้า เป็นเรื่องเกี่ยวกับวาทศิลป์ มีสำนวน คารมคมคาย พูดเก่ง พูดคล่อง ฟังแล้วชวนประทับใจ

ขั้นตั้งพิธีร้ายคาถาอ้อผญา ประกอบด้วย

คำบูชาครูคนละ ๑๙ บาท ให้ตั้งชั้นครูแล้วไปเอาไม้ไผ่มาปล้องหนึ่งปล้องที่ตรงไม่อยู่ใต้ต้นไม้หรือสะพาน บอกกล่าวให้ตีเสียก่อนตัดอ้อให้ยาวเท่ากับสามข้อมือนิ้วกลางของผู้ที่จะกินใส่น้ำผึ้งลงไป เชิญครูอ้อมาลงเสก เสกด้วยคาถาอ้อปัญญา ๓ จบแล้วเอาน้ำผึ้งในกระบอกอ้อกิน กินหมดแล้วชบอ้อให้แตก แล้วขำวง กระบอกอ้อข้ามหัวไปตกทางด้านหลังจะรำเรียนอะไร ก็จะมีปัญญาตึกแล จะเป็นนักเพลง นักกลอนก็จะมีปัญญาปฏิภาณอันลึกซึ้งและรักใคร่แก่คนทั้งหลาย

/ขั้นตอน...

ขั้นตอนพิธีกรรมการเสกอ้อผญา

๑. นำต้นอ้อหลวงที่ขึ้นตามแม่น้ำนำมาตัดเป็นปล้อง ให้มีความยาว เท่ากับ ๑ นิ้วมือนึ่งกลางของศิษย์ที่จะกินอ้อผญา หรือประมาณ ๓-๕ นิ้ว

/เพ็ญผิง...

๒. เทน้ำผึ้งลงในขันหรือถ้วย

/จัดเตรียม...

๓. จัดเตรียมขันนบชาครู ดอกไม้

/อาจารย์...

๔. อาจารย์จะร่ายคาถา เสกลงในน้ำผึ้ง เรียกว่ามนตร์น้ำผึ้ง กรอกน้ำผึ้งบรรจุในกระบอกอ้อ ให้ศิษย์ตีม
น้ำผึ้งจากกระบอกอ้อนั้น

/เมื่อตีมน้ำผึ้ง...

๕. เมื่อตม้ น้ำฝั้งจนหมดแล้วอาจารย์จึงให้ลูกศิษย์ปีบ หรือขบกระบอกอ้อจนแตกแล้วโยนทิ้งทางด้านหลังข้ามศิระะไป การขบอ้อให้แตกนั้นหมายถึงการทำให้ปัญญาแตกฉาน

คาคาคำยอคุณชั้นอ้อปัญญา

สาธุ โอกาส ผู้ข้าขอยอชั้นพระพุทโธสา ขอเชิญอ้อทั้งร้อยแปดเป็นแก้ว เทียนรูปหอมมาลาเชิญอ้อเจ้าลงมาผู้ข้าขอยอชั้นตาแต่่งไว้ เชิญอ้อไ้ท่องอาจสัพพัญญขอหื้อผู้ข้าได้โปรดสัตว์ในชมพูมนุษย์โลก หื้อพันโอะชะสงสารถึงเนรพานเป็นที่แล้ว ขอเชิญอ้อแก้วองค์งาม นาโคหื้อมาสอนตนตัวหัวคิงแห่งข้าอ้อตัวหนึ่งชื่อว่า ยะอ้ออ้อตัวหนึ่งชื่อว่า สะอ้ออิ อ้อทั้งหลาย ห้าพระองค์นี้ลู่่งเสด็จเข้ามาอยู่ในตนตัวหัวคิงแห่งข้าโอมพุทโธปัญญาธัมมะปัญญาสังฆะปัญญา พุทธา สวามุม ฯ สิทธิการิยะยันตุ ยันตุ ข้าไหว้แก้ว ยอดเจดีย์ ขอเชิญเจ้ายอด อิตถิปัญญาที่อยู่เมืองฟ้า ลงมาขี่ม้าและเกวียนคำขออ้อเชิญเจ้าแก้ว วิงวอน วิงวอน คิงเจ้าอ่อนเพียงดั่งคำแดงขออ้อเชิญเจ้าลงมา แก้วงลีลาข้างกำขาขออ้อเชิญเจ้าลงมาแก้วงลีลา ข้างกำซ้าย กันว่าผู้ข้าได้ปากเจ้าปัญญาไหลออกมาสนสน ในเมืองคนบ่มีไผ่เทียบเทียบเจ้าได้ขออ้อเชิญเจ้าลงมาสวดไว้ปานธรรมไชย ปัญญาไวไหลออกมาแจ้ว ๆ เป็นดั่งน้ำบ่อแก้วแผ่นธรณีขออ้อเชิญเจ้าปัญญาดี ลับปัญญาหื้อแมน กันผู้ข้าได้แล้ว ขอย่าลิ้มโอมสวามุมติด

โอมพุทโธ สวามุมติดพญาระถึง พญารัตตะนัง พญาโภาจิตติจิตตัง สหพันธะนังสหสิทธิสวามุมอุงสุระ สะตีตะวาตัสสะมะมะ ปิยัง มหาลาภัง สัพพะกากลัง สัพพะพญานัง ราชาอิตถิปุริสะมะมะปิยังมหาลาภัง สัพพะมะเทิ เอหิเอหิ สวามุม

อุงสุระตีเทวีสุริยาเทวี จันทรเทวี มะโนปาละเทวี จิตตะเทวี ปุสะเทวี สุตะกะเทวีรักชะเทวี กันทะกะเทวี วิทยามะจาสิเทวีนาคะเทวี สุนันตะเทวี โสโนจิตตัง สวามุม

/โอมนาง...

โอมนางคำหยาดผู้น้องเดี่ยวเมือง โอมนางคำเหลืองเดี่ยวบ้าน เป็นสัตว์สิงห์ข้าง ออกไพรวัลย์พ่อครูก็ก
กรูบ้านเราพ่อครูเฝ้าผู้ผู้แม่นเสียงสลาบถึงกู ครูเฝ้ากรูว่า คุณฟ้าหนีบสนสนผีและคนซึ่งข้างงาเอก ปัจจเวกซ์
ข้างพลาญ พระนารายณ์ซึ่งข้างน้ำออกจากถ้ำกวัดแก่งวง คนว่าความใด หือว่าความนั้น ออกเสียงผายดูคน
ทั้งหลายหัวใจคือเหมือนดอกบัวบาน หัวใจหวานเหมือนดั่งน้ำผึ้ง

โอมสัพพะโณโตมาสวาหุม กะชะคะชะรัง นะพุทัง อ้อลำจิตตั้ง นะฉิมมัง อ้อลำจิตตั้งนะสังฆังอ้อลำ
จิตตั้ง อุมะอุทังนะนิทวันจะ มะอะยัง วิชานัญจะ สะติสัมปะติ มะโหสถโก ทีฆาปัญญาปัญญาปักกะสัตตะริ
โตตุตัสสะปะวะเร ฉัมโมจะนะสังเต ละอะธโก เทโวกัตตะปัง เทโวริกขะมังสะละมะหามังคลัง สุตัง เกสุสะวะสัง
เกรัญญาเยเป ทะยาบุโสสะติยาติ ระละหิ ตะติตุัง พุทัง

คาถาเชิญอ้อ

ชะยันตุ ผู้ข้าจักไหว้อยอดแก้วแลเจดีย์ ทังอิติปัญญาตีไซ้ข้าขอเชิญเจ้าขี่ม้าแก้วถือดาบเถียนคำ
แก่งลงมาวิงวอนวิงวอนคิงเจ้าอ่อนมันปานคำแดง เชิญเจ้าลงมาทังอ้ออรหันตาผู้ถือเครื่องห้า กล้าชัยเจ้าหลัง
ลงมาคั้นข้าวออกปาก เจ้าพะญาอ้อสนสนในเมืองคนบ่มีไผ่เปรียบได้ ศัพท์แปลจารธรรมไฉ้พะญาไว่ยิ่งกว่าน้ำ
บ่อแก้วแคว แดลไหลออกเนื่องนองพะญานองวิลาศ ขอเชิญบาทไฉ้แม่ธรณีทังอิติปัญญาตีแต่ฟ้า เชิญเจ้าลง
มาสับปัญหาแก้แค้นได้หมั้นแค้นแล้วขออย่าลืมความ โอม สวาหุมติศาชะยันตุ ข้าจักไหว้เจ้ายอดแก้ว เชิญทิพ
พะภาชีแลอ้ออรหันตาเจ้าอันอยู่เมืองฟ้าเชิญเจ้าขี่ม้าถือดาบเถียนคำ ลงมาวิงวอนวิงวอนคิงเจ้าอ่อนปานคำ
เชิญเจ้าลงมาเบื่องชัยเจ้าจึงย้ายลงมาลีลา เบื่องขวาลงมาลีโลข้าเชิญทังท้าวหมาดคำฟ้าอยู่แทนเชียงคำ
เชิญเจ้าลงมาเจ้าจึงถือเอาน้ำใจ ย่องลงมาสะสิ่งไสสี่ขอให้พะญาตีส่งอ้ออรหันตาเจ้า คั้นว่าข้าได้เจ้าแล้ว
พะญาอ้อเนื่องนอง พะญาฟองไปทั่วทวีปคั้นว่าข้าได้เขียนขีดแล้ว พะญาอ้อสนสนในเมืองคนเฮย บ่มีไผ่ต่อ
ได้คั้นว่าได้สับสอดใช้เป็นธรรมชัย พะญาไหลไปยิ่งน้ำบ่อแก้วไหลแจ้วแล้วไหลออกไปเนื่องนอง พะญาฟอง
ไปวิลาศท้าวหมาดคำฟ้าอยู่แทนเชียงคำ เชิญเจ้าลงมาชักปัญหาให้แก้แค้น แค้นแท้รุ่งเรืองรามได้แล้วอย่าลืมความ
โอม สวาหุมติศาคาถาเชิญอ้อนี้ ผู้ประกอบพิธีจะร้ายเพื่อเชิญอ้อในพิธีก่อนถึงจะทำพิธีเสกอ้อด้วยคาถาอ้อบท
ต่อไป

อ้อปัญญา

ให้ตั้งขันครูแล้วไปเอาไม้้อมาปล้องหนึ่งปล้องที่ตรงไม่อยู่ใต้ต้นไม้หรือสะพาน บอกกล่าวให้ตี
เสียดก่อนตัดอ้อให้ยาวเท่ากับสามข้อมือนี้วกลางของผู้ที่จะกินใส่น้ำผึ้งลงไป เชิญครูอ้อมาลงเสก เสกด้วยคาถา
อ้อปัญญา ๓ จบแล้วเอาน้ำผึ้งในกระบอกอ้อกิน กินหมดแล้วขบอ้อให้แตก แล้วขว้างกระบอกอ้อข้ามหัวไปตก
ทางด้านหลังจะรำเรียนอะไร ก็จะมีปัญญาดีนักแล จะเป็นนักเพลง นักกลอนก็จะมีปัญญาปฏิภาณอันลึกซึ้ง
และรักใคร่แก่คนทั้งหลาย สารุ โอกาสผู้ข้าขอยอขึ้นพระพุทโธสภา ขอเชิญอ้อทั้งร้อยแปดเป็นแก้ว เทียนรูป
หอมมาลาเชิญอ้อเจ้าลงมาผู้ย้ายขึ้นดาแต่่งไว้ เชิญอ้อให้่องอาจสัพพัญญูขอหือผู้ข้าได้โปรดสัตว์ในชมพู
มนุษย์โลก หือพันโอะฆะสงสารถึงเนรพานเป็นที่แล้ว ขอเชิญอ้อแก้วองค์งาม นาโคหือมาสอนตนตัวหัวคิงแห่งข้า

/อ้อตัวหนึ่ง...

อ้อตัวหนึ่งชื่อว่า ยะอังอ้อตัวหนึ่งชื่อว่า สะอังอิ อ้อทั้งหลาย ห้าพระองค์นี้จูงเสด็จเข้ามาอยู่ในตนตัวหัวคิงแห่ง
ข้าโอมพุทธปัญญา ธรรมปัญญาสังฆะปัญญา พุทธา สวามุม ฯ (เป็นคาถาคำยอคุณชั้นอ้อปัญญา) สิทธิการิ
ยะยันตุ ยันตุ ข้าไหว้แก้ว ยอดเจดีย์ ขอเชิญเจ้ายอด อิตถิ ปัญญาดีอยู่เมืองฟ้า ลงมาขี่ม้าและเกวียนคำขอ
อัญเชิญเจ้าแก้ว วิงวอน วิงวอน คิงเจ้าอ่อนเพียงตั้งคำแดงขออัญเชิญเจ้าลงมา แก้วงลีลาข้างกำขาขออัญเชิญ
เจ้าลงมาแก้วงลีลา ข้างกำซ้าย กันว่าผู้ข้าได้ปากเจ้าปัญญาไหลออกมาสนสน ในเมืองคนभीไผ่เทียบเทียบเจ้าได้
ขออัญเชิญเจ้าลงมาสวดไว้ปานธรรมไทย ปัญญาไวไหลออกมาแจ้ว แจ้วเป็นดั่งน้ำบ่อแก้วแผ่นธรณีขออัญเชิญ
เจ้าปัญญาดี ลับปัญญาหื้อแม่น กันผู้ข้าได้แล้ว ขออย่าลืมโอมสวามุมติด โอมพุทธโธ สวามุมติดพญาระถัง พญา
รัตตะนัง พญาโอภาจิตติจิตตั้ง สหพันธะนังสหสิทธิสวามุมอุงสุระสะตีตะวาตัสสะมะมะ ปิยัง มหาลากัง สัพพะ
กากาลัง สัพพะพญานัง ราชอาทิตย์ปุริสะมะมะปิยังมหาลากัง สัพพะมะเทิ เอหิเอหิ สวามุม อุงสุระตีเทวีสุริยา
เทวี จันทรเทวี มะโนปาละเทวี จิตตะเทวี ปุสะเทวี สุตะกะเทวีรั๊กกะเทวี กันทะกะเทวี วิทยามะจาตีเทวีนาคะ
เทวี สุนันตะเทวี โสโนจิตตั้ง สวามุม

คาถาอ้ออรหันตา

โอม ช่วงฟ้า ห้าช่วงกลาง อ้อช่วงหมอ ห้าช่วงฟ้าหกสวรรค์ ไหลหลังลงมา สาธุผู้ข้าจักขอร่ำ
เรียนเอา หนังสือเจ้าธรรมสูตร ขอหื้อมีพะหญาปัญญา เป็นน้ำแม่คงคามหาสมุทร ข้าขออัญเชิญทั้งนาคครุฑ
อมนุษย์กุมภภัณฑ์คันธัพพะ ยักกะปรโมไอสวรร เทพพะดาอินทาพรหมทั้งหลาย จูงมายังยายฟุ้งยังคาถา พระยา
ธรรมพุทธะสูตรอ้ออรหันตา

คาถาอ้อธรรม

สาธุ สาธุ บัดนี้ ผู้ข้าจักระนึกถึงด้วยใจ จึงขอเรียนเอาไตรปิฎกกะธัมมะเจ้า พระยาอ้อเจ้าจูงมา
เนอ เจ้าช่างสรูปหื้อมาสรูปเอาธรรม เจ้าช่างจำหื้อมาจำสูตรอด อ้อช่างขอดหื้อมาขอดคาถา จำเอามาหื้อหมด
จดเอามาหื้อถ้วน ม้วนเข้าอยู่ในหัวใจ หื้อมีพะหญาปัญญาไว ไหลเปลวเปล่งลิตเลื่อนลาย ปัญจรณิกายยายยัง
นะโมตั้งหัวที่ อิติปิโสคลี่เป็นตรา เยสันตาเป็นเอก นะวะเม เสกลงปก ยานีจกแถวถี่ กะระณีคลี่เป็นคำ สัพพะจึง
แจ้งจอต ยะสาขอดเปนอิ วิปัสสิเถิงยอด ธัชชัคคะขอดในมะโน ยโตหังเป็นเขต ยันทุนเทศเสี้ยภัย